

СТАНОВИЩЕ

ОТ

доц. Теменужка Каролова Хроми-Жигалова, Доктор по икономика
член на научното жури, съгласно Заповед №2159/10.09.2012 г. на
Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“

на дисертационен труд на Павлина Веселинова Ямукова за
присъждане на образователната и научна степен „Доктор“,
професионално направление 3.7. Администрация и управление
Научен ръководител: проф.д.ик.н. Христо Маринов Иванов

Тема на дисертационния труд : „Рационализиране на управлението на
човешките ресурси в районните администрации (на примера на
райони в общините Варна и Пловдив)“

Настоящата рецензия е написана в съответствие със *Закона за развитие на академичния състав на РБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър“*.

I. Обща характеристика на труда

Павлина Веселинова Ямукова е докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Администрация и управление“ към факултет „Международна икономика и администрация на ВСУ „Ч.Храбор“.

Дисертационният труд на Павлина Ямукова е в общ обем от 212 стандартни страници . Структуриран е по следния начин: увод, изложение в три глави, заключение, цитирана литература и шест приложения. Използвани са 143 литературни източници на български, руски и английски език. Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни параграфи, като в края на всяка глава са направени конкретни изводи.В текста са включени 26 таблици и 10 фигури.

Актуалността на темата Актуалността на представената разработка се определя от значимостта на процеса на управление на човешките ресурси в администрациите в условията на глобални проблеми и евроинтеграция. Актуален изследователски интерес представлява анализирането и оценката

на администрациите в условията на променящата се функционална среда с цел качествено усъвършенстване на човешките ресурси , като предпоставка за рационалното им функциониране.

Представеният труд е изграден изцяло върху собствени проучвания и покрива изискванията за дисертационен труд за «Доктор».

Дисертационният труд е написан на добро научно ниво с използване на логически обвързан стил на изложение. **II. Структурата на дисертационния труд.**

Общата логика на изложението е съобразена с формулираната теза и целите на изследването.

В увода се разкриват актуалността на проблематиката, задачите, обектът, предметът, тезата ,методологията и ограниченията в обхвата на изследването.

Логическата последователност на изложението започва с характеристика и анализ на основните теоретични постановки за ключовата роля на човешките ресурси в администрацията в условията на глобални промени и еврочленството на България, спецификата и дефицитите в управлението на човешките ресурси в районните администрации. Цялата първа глава има концептуално-теоретичен характер и е посветена на предмета на изследването. В нея докторантът демонстрира много високата си теоретична подготвеност, което е едно от изискванията към тази образователна и научна степен. Тя е избрала три основни пункта в първа глава, за да направи достатъчно обстоен анализ на проблема: 1) ключовата роля на човешките ресурси в администрацията в условията на глобални проблеми и евроинтеграция; 2) специфика на управлението на човешките ресурси в териториалната организация; 3) дефицити в управлението на човешките ресурси в районните администрации;

Това е основата за преминаване към следващата логическа ос на проучването, направено в дисертационния труд - районните администрации в условията на променящата се функционална среда. В тази част е представена административно-териториална характеристика на районите и особеностите на районните администрации, както и сравнителен анализ на състава и функционирането на районните администрации в избраните общини, динамиката на развитие на човешките ресурси. Изводите, които докторанта прави са доказани от извършените от нея изследвания. Интересните и смели изводи и заключения, имат характер на научни приноси с висока степен на практическа приложимост.

Третата глава на дисертационния труд е логически изведена от предходните две - в нея е представена концептуална визия и ориентири за качествено усъвършенстване на човешките ресурси в районните администрации.

Първата група от анализирани въпроси се отнася до идентифицирането на ориентири за качествено усъвършенстване на човешките ресурси в районните. Съдържателният анализ на резултатите от анкетните проучвания доказва правилността на направените от докторанта изводи и предложените пет конкретни инструментални механизми. Следва се логиката на неокласическия подход „структура - поведение - изпълнение“.

Втората група от анализирани въпроси се отнася до функционалното и организационно усъвършенстване на дейността в районните администрации. Приведените факти в тази част от дисертационния труд дават основание на автора да идентифицира ключовите полета за осъществяване на промяна в системата за управление на човешките ресурси.

Третата група от анализирани въпроси доказват необходимостта от съвременна концептуална визия за ново качество на човешките ресурси в териториалните администрации.

На солидната теоретична база в първа глава се базира емпиричното изследване, проведено от дисертантът във втора и трета глава. Тук Павлина Ямукова се проявява като добър изследовател, който може да извършва конкретни практически изследвания, да ги обобщава и прави изводи за практиката. Тя демонстрира познаване на изследваните проблеми и най-силното доказателство за това са предложените от нея анализи, изводи и модели.

III. Приноси

Предметно-съдържателният анализ на дисертационния труд формира в мен убеждението, че в него са налице достатъчно доказателства за **научно-приложни приноси**. Потвърждавам напълно отбелязаните приноси, които имат научно-теоретичен, методологичен и приложен характер. Същите могат да се оценят по значимост както следва :

1. Авторови виждания и становища за новите измерения на човешките ресурси в териториалната администрация;
2. Позиционирана е ролята и характерните особености на районните администрации в условията на променящата се функционална среда;
3. Емпирично потвърдени са изведените ключови фактори, оказващи влияние върху управлението на човешките ресурси;
4. Разработена е концептуална визия за ново качество на човешките ресурси за по-рационалното функциониране на районните администрации;
5. Формулирани са варианти за решение за преодоляване на съществуващите проблеми, както и потенциални възможности за функционално и организационно усъвършенстване на дейността на районните администрации, а т.с. е предложен и набор от насоки /ориентири/ за качествено усъвършенстване на човешките ресурси.

Получените приноси в дисертационния труд са сериозна предпоставка за по-нататъшно развитие на изследванията.

IV. Препоръки

Отчитайки обстоятелството че, дисертационният труд представлява сериозен опит за задълбочено изследване на проблемите, свързани с управлението на човешките ресурси , ще си позволя да посоча следните критични бележки и препоръки :

Първо :От гледна точка на обхвата и степента на аргументираност (без да се нарушава представата за доказуемост на тезата), би могло да се приеме, че в обхвата на изследването е било възможно да попадне и районна администрация от гр. София (в рамките на трите паралелни и в същото време независими едно от друго изследвания) - т.е., вместо на два варненски и един пловдивски райони, изследването да е извършено в по един район от трите големи града - София, Пловдив и Варна.

Второ: В Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията (Приета с ПМС № 129 от 26.06.2012 г., обн., ДВ, бр. 49 от 29.06.2012 г., в сила от 1.07.2012 г.) в чл. 12. (1), т. 6 е записано, че „при разработването и утвърждаването на длъжностното разписание задължително се спазват следните нормативи за численост на администрацията: числеността на персонала в специализираната администрация в общинските администрации е до 70 на сто от общата численост на персонала".

Приема ли докторанта тази разпоредба като правилна за общинската районна администрация с оглед рационализирането на щатните структури в тях?

Препоръчвам на Павлина Ямукова да продължи изследванията си в тази област. Публикуването на дисертационния труд би привлякло вниманието и интереса на управленската аудитория към рационалните предложения по тази актуална за развитието на съвременната администрация проблематика.

V. Автореферат и публикации по труда

Павлина Ямукова има четири публикации в научни издания. Всички те са по тематиката, обект на настоящата дисертация.

Авторефератът отразява структурата, съдържанието и изследователските резултати на дисертацията. В него е приложена справка за основните приноси, съдържащи се в докторския труд.

VI. Заключение

Представеният дисертационен труд като формулировка на проблемите, като обем, цел, задачи, методология на изследването и постигнати резултати в конкретната област **отговаря на изискванията за самостоятелно научно произведение.**

В дисертационният си труд Павлина Ямукова изследва обществено значима проблематика с актуално значение за рационализиране на управлението на човешките ресурси в районните администрации. Използвани са съвременни подходи и методи, адаптирани и обогатени с оглед на специфичните потребности на изследването. Считам, че постигнатите от докторанта **научно-приложни резултати са с характер на оригинален принос**, с който се обогатяват съществуващите знания в областта на управление на човешките ресурси.

Като имам предвид актуалността и значимостта на извършеното изследване с предложените конкретни решения за практиката и визираните приносни моменти, предлагам на почитаемите членове на Научното жури да **подкрепят присъждането на образователна и научна степен „Доктор“**, професионално направление „Администрация и управление“ на **Павлина Ямукова**.

Подпис:

Доц.д-р Теменужка Каролова Хроми -Ж игалова

24 септември 2012 г.